رەفورما، دامۋ، ورنقتلق قزمەتتەرىن ٴبىر تۇتاس جوسپارلاپ، ويداعىداي يگەرەيىك

سۇيەمەلدەۋ ساياساتى دەم بەرىپ، ارمانعا قانات ٴبىتىردى

وقۋ تاۋسقان وقۋشلاردىڭ شارۋاشلق قۇرۋىنا تىڭ ٴورىس اشتى

جوعارى مەكتەپتەن وقۋ تاۋسقان وقۋشلاردىڭ جۇمىستانۋىن جەبەيىك

□ گازەتمزدىڭ جالپلق اقپارات قۇرالدارى ٴتىلشىسى لي چۇنشيا

”الدىڭعى ايدا ٴبىز زەرتتەپ اشقان ەلەكترسيكلدى بەيمدى توكپەن قامداۋ قۇرلعى نسانى مەملەكەتتىك پاتەنت ۇقعىن الدى“، ـ دەدى 7 ـ ايدىڭ 15 ـ كۇنى ستۋدەنت شارۋاشلق قۇرۋشى، ٴۇرمجى كاسىپتىك داشۋەسنىڭ بىل وقۋ تاۋساتن وقۋشسى قايسارجان تاير.

اۆتونوميالى رايوننىڭ ٴبىر قدرۋ جۇمستاندرۋ، شارۋاشلق قۇرۋ بويىنشا سۇيەمەلدەۋ ساياساتتارىنىڭ قولداۋندا، قايسارجان سياقتى كوپتەگەن جوعارى مەكتەپتەن وقۋ تاۋساتن وقۋشلار رايونمزدىڭ جاڭالق اشۋ، شارۋاشلق قۇرۋداعى جاڭا كۇشنە اينالىپ، جاستق جىگەرلەرى مەن قاجىر ـ قايراتتارى ارقىلى شارۋاشلق قۇرۋ ارماندارىنا تالپىنۋدا.

قايسارجان مودەل جاساۋ تەحنيكاسىنا قاتتى قزىعاتن. داشۋەگە تۇسكەننەن كەيىن، وقتۋشلاردىڭ كومەگىندە ول مەكتەپتىڭ ستۋدەنتتەر جاڭالق اشۋ، شارۋاشلق قۇرۋ بويىنشا جەتىلدىرۋ بازاسىندا ”ارمانعا تالپىنعاندار ەلەكترون قىزمەت كەڭسەسىن“ قۇردى. ”مەكتەپ تەگىن ورىن ازىرلەپ بەرىپ، سۋ، ەلەكتر، جىلۋ، ينتەرنەت جەلىسى سياقتىلاردىڭ شىعىنىن تۇگەلدەي كەشىرىم ەتتى، تاعى بىزگە پارتا ـ ورىندىق، كومپيۋتەر سياقتىلاردى بەرىپ، ٴبىزدىڭ شارۋاشلق قۇرۋ ىزىندىك قۇنىن ۇنەمدەپ قالۋىمىزعا مۇمكىندىك جاسادى“، ـ دەدى قايسارجان.

ساياساتتىڭ قولداۋىنا سۇيەنۋ ارقىلى قايسارجاننىڭ قىزمەت كەڭسەسى مەن ٴۇرىمجى قالاسى دابانچىڭ رايوندىق عىلىم ـ تەحنيكا مەكەمەسى، وقۋ ـ اعارتۋ مەكەمەسى سەلبەستىك كەلىسىمىنە قول قويىسىپ، ”فىڭچىڭ 1 ـ ٴنومىرلى كۇن ەنەرگيالى بولشەكتەمەلى وقىتۋ كارتىن كولىگى“ نىسانىن جاساپ، وسى رايونداعى ورتا، باستاۋىش مەكتەپتەر مەن قورعاندىق ۇيىمداردىڭ قيمىلدارىنا مودەل جابدىعىن ازىرلەدى، دابانچىڭ رايوندىق عىلىم ـ تەحنيكا مەكەمەسى تاعى ونعان 200 مىڭ يۋاندىق زەرتتەۋ ـ اشۋ قاراجاتىن بەرىپ، قولداۋ كورسەتتى.

سوڭعى جىلدارى اۆتونوميالى رايون ستۋدەنتتەردى جاڭالىق اشۋ، شارۋاشلق قۇرۋ بويىنشا جاتتىقترۋ جوسپارىن ۇزدىكسىز اتقارىپ، 2019 ـ جىلدىڭ سوڭىنا دەيىن مەملەكەت دارەجەلى 1518 نىسانعا، اۆتونوميالى رايون دارەجەلى 2290 نىسانعا قولداۋ كورسەتتى، 15 مىڭ وقىتۋشى ـ وقۋشى وسى نىساندارعا قاتىناستى. بۇكىل رايونداعى ٴارقايسى جوعارى مەكتەپتەر كاسىپورىندار، سالالار قۇرعان داشۋە عىلىم ـ تەحنيكا باقشاسىنىڭ، ستۋدەنتتەر شارۋاشلق قۇرۋ باقشاسىنىڭ، شارۋاشلق قۇرۋ بويىنشا جەتىلدىرۋ بازاسىنىڭ جانە شاعىن، ۇساق كاسىپورىندار بازاسىنىڭ 125ىمەن، ٴار دارەجەلى، ٴار ٴتۇرلى جاساپازشىلار كەڭىستىگىنىڭ 32سىمەن بىرلەسىپ، ستۋدەنتتەردىڭ شارۋاشلق قۇرۋ ارمانىنا تالپىنۋىنا تاماشا راي قالىپتاستىردى.

سونىمەن بىرگە، ٴتۇرلى جاڭالىق اشۋ، شارۋاشلق قۇرۋ جارىستارىنىڭ ۇتقىرلىعى ستۋدەنتتەردىڭ شارۋاشلق قۇرۋ ىنتالارىن ۇشتادى. ٴۇرىمجى قالالىق 6 ـ كەزەكتى ”بومىڭ ساۋىتى“ كاسىپتىك مەكتەپ وقۋشىلارىنىڭ جاڭالىق اشۋ، شارۋاشلق قۇرۋ جارىسى 7 ـ ايدىڭ 2 ـ كۇنى ٴساتتى اياقتادى، جيىنى 354 نىسان جارىسقا قاتىناسىپ، 32 نىسان شەشۋشى جارىسقا كىرىپ، 13 نىسان سىيلىققا يە بولدى. ۇيىمداستىرۋشى جاقتىڭ تانىستىرۋىنا قاراعاندا، شەشۋشى جارىسقا كىرگەن شارۋاشلق قۇرۋ نىسانى شارۋاشلق قۇرۋ بازاسى جاعىنان جاڭالىق اشۋ، شارۋاشلق قۇرۋ نىسان قورىنا ەنگىزىلىپ، شارۋاشلق قۇرۋ جەتەكشىلىگى مەن كەڭەس بەرۋ قىزمەت وتەۋىنەن يگىلىكتەنەتىن ٴارى فيناننس قۇرىلىمدارىنىڭ شارۋاشلق قۇرۋ شاعىن سومالى قارىزى نەمەسە تيانىشى قارجىسىن الۋ ورايىنا يە بولعان.

”ابىروي بولعاندا، ساياساتتىڭ قولداۋىمەن مەن 10 مىڭ يۋاندىق شارۋاشلق قۇرۋ قوسىمشا قاراجاتىنان، 6000 يۋاندىق ٴۇي جالداۋ قوسىمشا قاراجاتىنان جانە 3000 يۋاندىق جۇمىستاندىرۋدى جەبەۋ قوسىمشا قاراجاتىنان يگىلىكتەندىم، بۇل مەنى قىسىلتاياڭ كۇيدەن قۇتىلدىردى“، ـ دەدى ستۋدەنت شارۋاشلق قۇرۋشى، ٴۇرىمجى قالالىق بۇ ـ ىر شىجۋە كينو ـ فيلم قىزمەت وتەۋ ٴبولىمىنىڭ جاۋاپتىسى دىڭ شۋيجۋي.

بىيل جاڭا تيپتى ايدارشا ۆيرۋس وكپە قابىنۋ ىندەتىنىڭ ىقپالىنا قاراتا بۇكىل رايوننىڭ جەر ـ جەرى ستۋدەنتتەردىڭ شارۋاشلق قۇرۋىنا كومەكتەسۋ، سۇيەمەلدەۋ تەبىنىن ارتتىردى. ٴۇرىمجى قالاسى شارۋاشلق قۇرۋعا ٴبىر رەتتىك قوسىمشا قاراجات بەرۋ ساياساتىن شىعارىپ، تاياۋ 5 جىل ىشىندە وقۋ تاۋىسقان شينجياڭدىق جوعارى مەكتەپ بىتىرگەن وقۋشىلار مەن كەدەي وتباسىلارىنىڭ ۇرىمجىدە ٴوز الدىنا جاڭالىق اشىپ، ورنىقتى تيجارات جۇرگىزگەنىنە ٴبىر جىلدان اسىپ، تيجارات كۇيىن ساقتاعاندارىنا ٴبىر رەت بەرىلەتىن 10 مىڭ يۋاندىق شارۋاشلق قۇرۋ قوسىمشا قاراجاتىن، ٴۇي جالداۋعا ٴبىر رەت بەرىلەتىن 6000 يۋاندىق قوسىمشا قاراجاتتى بەرەدى ٴارى ورنىقتى جۇمىستانۋعا تارتۋعا ادام باسىنا 1000 يۋاندىق قوسىمشا قاراجات بەرۋ، ەڭ جوعارى بولعاندا 5000 يۋانعا اسىرماۋ ولشەمى بويىنشا شارۋاشلق قۇرۋ ارقىلى جۇمىستاندىرۋدى جەبەۋ قوسىمشا قاراجاتىن بەرەدى.

بىيل ستۋدەنت شارۋاشلق قۇرۋشىلاردىڭ قارجى قيىنشىلىعىن شەشۋ ۇشىن، اۆتونوميالى رايون تاعى شارۋاشلق قۇرۋ كەپىل قارىز سوماسىن جوعارىلاتىپ، شارتقا ۇيلەسەتىن جەكەلەردىڭ ەڭ جوعارى ٴوتىنىش ەتە الاتىن شارۋاشلق قۇرۋ كەپىل قارىز سوماسىن 150 مىڭ يۋاننان 200 مىڭ يۋانعا جوعارىلاتتى.

4 ـ ايدا اۆتونوميالى رايون «اۋىلعا قايتىپ، اۋىلعا كەلىپ شارۋاشلق قۇرۋ قىزمەتىن ونان ارى ىلگەرىلەتۋ جونىندەگى اتقارۋ پىكىرىن» شىعارىپ، شارۋاشلق قۇرۋ ساياساتىن قولداۋىن ارتتىرۋ، باۋلۋ كولەمىن ۇلعايتىپ، شارۋاشلق قۇرۋشىلاردىڭ شارۋاشلق قۇرۋ قابىلەتىن جوعارىلاتۋ، شارۋاشلق قۇرۋ دانەكەرى قۇرىلىسىن كۇشەيتۋ سياقتىلاردان باستاپ كىرىسىپ، جوعارى مەكتەپ بىتىرگەن وقۋشىلار، اۋىل ـ قىستاقتاعى ارتىق ەڭبەككۇشتەر، قوسىننان شەگىنگەن اسكەريلەر سياقتى توپتاردىڭ اۋىلعا قايتىپ، اۋىلعا كەلىپ شارۋاشلق قۇرۋىنا قولداۋ كورسەتتى.

شارۋاشلق قۇرۋعا دەم بەرەتىن وسى سۇيەمەلدەۋ ساياساتتارى اناعۇرلىم كوپ ستۋدەنتتەرگە كەڭ ساحنا ازىرلەپ، دارىندارىن ايگىلەيتىن وراي تۋدىردى. ساناققا قاراعاندا، بىيل الدىڭعى 5 ايدا بۇكىل رايوندا 28 مىڭ 300 شارۋاشلق قۇرۋشى جاڭادان كوبەيىپ، بەلگىلى تۇتاس جىلدىق نىسانا ـ مىندەتتەردىڭ 94.26%ى ورىندالىپ، 47 مىڭ 900 ادامدى جۇمىستانۋعا جەتەكتەپ، شارۋاشلق قۇرۋ ارقىلى جۇمىستاندىرۋدى جەتەكتەۋدىڭ ەسەلەپ ارتقان اسەرى ونان ارى كورنەكتىلەنە تۇسكەن.

”ٴبىز شارۋاشلق قۇرۋ بويىنشا جەتىلدىرۋ بازاسىن، شارۋاشلق قۇرۋ باقشا رايونىن قۇرۋعا قولداۋ كورسەتۋ تەبىنىن ارتتىرىپ، شارۋاشلق قۇرۋ دانەكەرىن قۇرىپ، شارۋاشلق قۇرۋعا ويداعىداي قىزمەت وتەپ، اناعۇرلىم كوپ ستۋدەنتتىڭ شارۋاشلق قۇرۋ ارمانىن جۇزەگە اسىرۋىنا كومەكتەسەمىز“، ـ دەدى اۆتونوميالى رايوندىق ادام كۇشى بايلىعى جانە قوعامدىق قامتاماسىز داندىرۋ مەڭگەرمەسىنىڭ قاتىستى جاۋاپتىسى.

بايىنعولىن وبلىسى اۋىل شارۋاشلىعى ەرەكشە ونىمدەرى ”قىزاناق“ اتىنداعى اۆياتسيالىق جۇك تاسىمال ارنايى كەزەكشى ۇشاعى قاتىنادى

300 توننادان استام ورگانيكالىق قىزاناق ىشكى وڭىرلەرگە ساتىلدى

ەرىكتى ٴتىلشى **جيڭ ليجۇن** 7 ـ ايدىڭ 17 ـ كۇنى كورلادان حابارلايدى. 7 ـ ايدىڭ 14 ـ كۇنى ساعات 13تەن 25 مينۋت وتكەندە، 4 توننا يانجي ورگانيكالىق قىزاناعى مەملەكەتتىك اۆياتسيانىڭ جولاۋشى ۇشاعىنا تيەلىپ، كورلا اۋەجايىنان اسپانعا كوتەرىلىپ، چىڭدۋدان اۋىسۋ ارقىلى شاڭحاي، شيامەن، نانجيڭ سىندى 3 جەرگە جەتكىزىلدى. بۇل بىيل بايىنعولىن موڭعۇل اۆتونوميالى وبلىسىنىڭ اۋىل شارۋاشلىعى ەرەكشە ٴونىمى ”بۇگۇردىڭ كىشكەنە اق ورىگى“ اتىنداعى اۆياتسيالىق جۇك تاسىمال ارنايى كەزەكشى ۇشاعى قاتىناعاننان كەيىنگى تاعى ٴبىر سورت ٴتۇرلى بويىنشا ۇشقان ارنايى كەزەكشى ۇشاق بولىپ تابىلادى.

وسى ساتتە، شينجياڭ يحى ەكولوگيالىق اۋىل شارۋاشلىعى عىلىم ـ تەحنيكا شەكتى جاۋاپكەرشىلىك سەرىكتەستىگىنىڭ (تومەندە قىسقارتىلىپ يحى سەرىكتەستىگى دەلىندى) ورگانيكالىق ەگىس بازاسى — يانجي حۋيزۋ اۆتونوميالى اۋدانى شياڭسى كولى جاعاسى بانمۋيۋان ەگىس الاڭىنداعى 500 مۋدان استام كوكونىس پەن جەمىس ـ جيدەكتىڭ حوش ٴيىسى اڭقىپ، ٴونىم جيناۋ مەزگىلى بولعانىن كورسەتىپ تۇردى. بۇل جولى اۆياتسيالىق جۇك تاسىمالىمەن ىشكى وڭىرلەرگە ساتىلعان 4 توننا ورگانيكالىق قىزاناقتىڭ ٴبارى بانمۋيۋان ەگىس الاڭىنان جينالعان، ”بانمۋيۋان ماركالى ورگانيكالى قىزاناق زالالسىز، حاۋىپسىز، ٴيىستى، ٴدامدى بولۋىمەن ىشكى ٴوڭىر تۇتىنۋشىلارىنىڭ قىزۋ قارسى الۋىنا بولەندى، بىيل ساۋداگەرلەردەن تاپسىرىس كوپ ٴتۇسىپ، قىزاناقپەن قامداۋ سۇرانىسقا جەتپەي قالدى“، ـ دەيدى يحى سەرىكتەستىگىنىڭ باس ديرەكتورى ۋاڭ جۇڭجۇن.

ۋاڭ جۇڭجۇننىڭ تانىستىرۋىنشا، بىيل ورگانيكالىق قىزاناقتار اۆياتسيالىق جۇك تاسىمالىمەن، باستىسى، بەيجيڭ، شاڭحاي، شىنجىن، چىڭدۋ، نانجيڭ، شيامىن قاتارلى 20دان استام قالاعا جونەلتىلىپ، ەجەمەن 300 توننادان استامى جىبەرىلەدى ەكەن. قازىر ىشكى وڭىرلەردەگى جوعارى دەڭگەيلى بازارلارعا جونەلتىلگەن ورگانيكالىق قىزاناقتىڭ بازارداعى بولشەك ساتىلۋ باعاسى ٴار كيلوگرامىنا 35 يۋان اينالاسىنا جەتىپ، ەگىنشىلىك وتباسىلاردىڭ پايداسى داعدىلى ەگىسكە قاراعاندا، 50%تىڭ ۇستىندە كوپ بولعان. بانمۋيۋان ەگىس الاڭى تاعى جەرگىلىكتى شارۋالاردى جانە وڭتۇستىك شينجياڭ جۇمىسكەرلەرىن جۇمىسقا تارتىپ، ولاردىڭ جان باسىندىق ورتاشا جىلدىق ەڭبەكاقىلارى 36 مىڭ يۋانعا جەتىپ، جەرگىلىكتى ورگانيكالىق اۋىل شارۋاشلىعى ونىمدەرىنىڭ قوسىمشا قۇنىن جوعارىلاتۋدى جانە بازاردا جاقسى ساپالى بولۋىن، جاقسى باعادا ساتىلۋىن جۇزەگە اسىرۋمەن بىرگە، كەدەي بۇقارانى كەدەيلىكتەن ارىلۋعا، كىرىسىن ارتتىرۋعا جەتەكتەدى.

بايىنعولىن وبلىسى يشياڭ تاسىمال دەلدالى قىزمەت وتەۋ شەكتى سەرىكتەستىگىنىڭ قىزمەتكەرى جاڭ جيننىڭ تانىستىرۋىنشا، بىيلعى قىزاناقتىڭ ساتىلىم مەزگىلى ىشىندە 800 توننادان استام قىزاناق اۆياتسيا جۇك تاسىمالى ارقىلى ىشكى وڭىرلەرگە ساتىلماق. اۆياتسيالىق ارنايى كەزەكشى ۇشاق قىزاناقتىڭ ىشكى وڭىرلەردەگى جوعارى دەڭگەيلى بازارعا جەدەل كىرۋىنىڭ ۋاقىت ۇتىمدىلىعى ماسەلەسىن ٴونىمدى شەشىپ قالماستان، كوكونىس، جەمىس ـ جيدەكتەردىڭ جاڭا، جاس بولۋ ماسەلەسىن اناعۇرلىم ويداعىداي شەشىپ، تاماشا ”بايىنعولين دامىنە“ اناعۇرلىم جاقسى كەپىلدىك ەتە الادى ەكەن.

بىيل بايىنعولىن وبلىسى اۋىل شارۋاشلىعى ەرەكشە ونىمدەرىن ارنايى كەزەكشى ۇشاقپەن سىرتقا تاسىمالداۋ قيمىلىن اتقارعان ٴۇشىنشى جىل. بۇل شارا بايىنعولىن وبلىسىنىڭ ىشكى ٴوڭىر بازارىمەن جالعاستىن قولايلى اۋە ارناسىن اشىپ، اناعۇرلىم ساپالى ەرەكشە اۋىل شارۋاشلىعى ونىمدەرىنىڭ ىشكى ٴوڭىر بازارىنا كىرۋىنە مۇمكىندىك جاسادى.

(باسى 1 ـ بەتتە)

قىزمەت وتەۋدى جاقسى ىستەپ، تاۋار قاينارىنىڭ ارناسىن كەڭەيتىپ، مولشەرىن ارتتىردى، 6 ـ ايدىڭ سوڭىنا دەيىن جۇڭگو ـ ەۆروپا كەزەكشى پويەزىنان جالپى 3678ىن جونەلتتى. باقشا قۇرىلىسى جاعىندا تەمىر جول شەكارا وتكەلىنىڭ ساۋدا ىستەرى، ساۋدا ـ ساتتىق رايونى، حالىقارالىق جەدەل جولداما ورتالىعى سياقتى ٴتۇيىندى نىسان قۇرىلىستارىن بار كۇشپەن ىلگەرىلەتىپ، جىلدىق قوسىلاتىن قارجىنىڭ ٴبىر ميلليارد 286 ميلليون يۋانىن ورىندادى. كاسىپ سالالارىن بىرىكتىرۋ جاعىندا يقۋات ارقىلى ساۋداگەر شاقىرۋدى، نىسان ارقىلى ساۋداگەر شاقىرۋدى، كاسىپ تىزبەگى ارقىلى ساۋداگەر شاقىرۋدى ۇيىمداستىرىپ اتقارىپ، نىسان جونىندە كەڭەسۋدى، نىساننىڭ تياناقتانۋىن ۇزبەي قاداعالادى.

ٴۇرىمجى اۋە پورتى رايونى حالىقارالىق قۇرلىق پورتى رايونىنا جاقىن بولىپ، اۋە قاتىناس زات اينالىمى، اۋەجايدىڭ يقۋاتتى قىزمەت وتەۋىن، جوعارى دەڭگەيدەگى جاساۋ كاسىبىن، وسى زامانعى قىزمەت وتەۋدى وزەك ەتكەن اۋەجاي ونەركاسىبى جۇيەسىن ورناتىپ، ٴۇرىمجى حالىقارالىق اۋەجايىن وزەك ەتكەن، ”شىعىستا قۋاتتى، سولتۇستىككە سوزىلعان، باتىسقا كەڭەيگەن، وڭتۇستىككە باسىمدىققا يە“ داموۋ جۇلگەسىن قالىپتاستىرۋدى ماقسات ەتتى. الدىڭعى جارتى جىلدا ەكى ۇلكەن مىندەتتى تۇڭعىرەكتەي وتىرىپ، اۋە پورت قۇرىلىسىن قارقىندى ىلگەرىلەتتى. بىرىنشىدەن، ٴۇرىمجى اۋەجايىن وزگەرتىپ، كەڭەيتىپ سالۋ ينجەنەريا قۇرىلىسىن بەلسەنە ىلگەرىلەتتى. بۇل نىسان 2019 ـ جىلى 10 ـ ايدىڭ 16 ـ كۇنى قۇرىلىس باستادى، جوسپار بويىنشا 2023 ـ جىلدىڭ سوڭىندا اياقتالادى، قارىزگە دەيىن جالپى 16 ميلليارد 911 ميلليون يۋان قارجى سالىندى. ەكىنشىدەن، اۋەجايدى وزەك ەتىپ، جىبەك جولى اۋە پورتى ورتالىعىن كۇش سالا قۇردى. اۋە قاتىناس زات اينالىمىنىڭ، اۆياتسيالىق رەمونتتاۋ، اۆياتسيالىق باۋلۋدى، سونداي ـ اق اۋەجايدىڭ باعىتتامالى كاسىپ سالالارىنىڭ تۇعىسا دامۋىن ٴبىر تۇتاس جوسپارلاپ، اۋەجاي ەكونوميكاسىنان ۇلگى كورسەتۋ رايونى قۇرىلىسىن بار كۇشپەن ىلگەرىلەتتى.

كاسىپ سالالارىن توعىستىرۋ جاعىندا ەكى رايون اۋە قاتىناس زات تاسىمالى، جۇك كولىگى ـ كەزەكشى ۇشاق، تاس جول جۇك تاسىمالى كاسىپورىندارى بايلىعىنان ٴبىر تۇتاس جوسپارلاپ پايدالانىپ جانە شوعىرلاندىرىپ، بىرىكتىرىپ، حالىقارادا، ەل ىشىندە اۋە جانە قۇرلىقتاعى كوپ ۇلگىدەگى بىرلەسىپ تاسىمالداۋ جونىنەن قىزمەت وتەۋدى ورىستەتتى؛ اۋە قاتىناس باستى جەلىسى مەن جەر بەتىندەگى ٴبولىپ جونەلتۋ جۇمىسىن ۇشتاستىرۋدى كۇشەيتىپ، جەر بەتى زات اينالىمنان قىزمەت وتەۋدى كەمەلدەندىرىپ، ارناۋلى بىرلەسكەن تاسۋ، وتكەرمەلەپ تاسۋ قۇرىلعىلارىن، جابدىقتارىن سەپتەپ، تورابتىق شوعىرلاندىرۋ، رەتتەۋ، جونەلتۋ تورىن كەمەلدەندىرىپ، تاۋاردى ٴبولۋدى، بىرىكتىرۋدى، شوعىرلاندىرۋدى، قوسۋدى كۇشەيتىپ، اۋە ـ قۇرلىق تاسىمالىنىڭ ٴونىمدى ۇشتاسۋىن جۇزەگە اسىردى؛ قۇرلىق پورتى رايونى مەن اۋە پورتى رايونىنىڭ حالىقارالىق يقۋاتتىق تۇعىردان تەڭ يگىلىكتەنۋىن، بىرگە پايدالانۋىن ىلگەرىلەتىپ، باسىمدىقتار ارقىلى ٴبىر ـ ٴبىرىن تولىقتاۋدى جۇزەگە اسىردى؛ ٴۇرىمجى اۋە شەكارا وتكەلىن سۇيەنىش ەتىپ، ازىقتىق سۋ جانۋارلارىنىڭ بەلگىلەنگەن شەكارا وتكەلى قۇرىلىسىن جەدەلدەتىپ، ”ٴبىر بەلدەۋ، ٴبىر جول“ بويىنداعى ەلدەرمەن بولعان ازىق ـ تۇلىك، توقىما بۇيىمدار، اۋىل شارۋاشلىعى ونىمدەرى، ەلەكتروندى ونىمدەر سياقتى ەرەكشە تاۋار ساۋداسىن جەبەپ، يمپورت ـ ەكسپورت كاسىپورىندارىن تەز كەدەندىك مالىمدەۋ، تەكسەرۋ ـ كارانتيندەۋ، شەكارا وتكەلى زات اينالىمى، ەكسپورتتىق باجى قايتارۋ، شەكارا وتكەلدەرى ينفورماتسيالانۋ قىزمەت وتەۋ سياقتى قىزمەت وتەۋلەرمەن قامداپ، حالىقارالىق اۋە قاتىناس جۇك قاينارلارىن شوعىرلاندىرۋ، ۇيىمداستىرۋ قابىلەتىن جانە شەكارا وتكەلى ساۋداسىن دامىتۋ ورەسىن جوعارىلاتتى.

(باسى 1 ـ بەتتە)

شارالارىن قالىپتاستىرعانىمىزدى، تۇرمىس جانە ەمدەۋ زاتتىق ماتەريالدارىنىڭ دا تولىق قامتاماسىز ەتىلگەندىگىن بايقاي الامىز. سوندىقتان ٴار ۇلت كادر ـ بۇقاراسى تولىق سەنىم ورناتۋى كەرەك. ٴارقانداي ساسقالاقتاعان كوڭىل كۇيدىڭ، قالىپتان تىس اڭىستىڭ جۇمىسقا ەشقانداي پايداسى بولماۋىمەن قويماي، قايتا ىندەتتەن ساقتانۋ ـ تىزگىندەۋ كەلەلى جاعدايىن بىلىقتىرىپ، ورالىم بولۋ مۇمكىن.

كوڭىل كۇيدىڭ ورنىقتىلىعى ساقتاۋ ٴتيىس، ال يدەيادا جانە ارەكەتتە استە بەيعامدىققا سالىنباۋ كەرەك. فاكت مىنانى دالەلدەپ وتىر: ٴبىزدىڭ جاڭا تيپتى ايدارشا ۆيرۋس وكپە قابىنۋ ىندەتى ارالاسىنداعى كۇرەسىمىز ٴبىر رەتكى جاپپا ـ ماشاقاتتى تولى قاتاڭ شايقاس. ٴارقانداي بەيعامدىققا سالىنعان قۇنتسىزدىقتىڭ ٴبارى ىندەتتەن ساقتانۋ شارالارىنىڭ بوساڭسۋىنا، ۆيرۋستىڭ ورشۋىنە وراي تۋدىرۋى مۇمكىن. ىندەتتەن ساقتانۋ ـ تىزگىندەۋدى ۇدايىلاندىرۋ قىزمەتىن ويداعىداي جاقسى ىستەۋدە، ٴسوزسىز، قايسار بولىپ، باستان ـ اياق تىڭعىلىقتى ٴىس جۇرگىزۋىمىز قاجەت.

قوعامنىڭ ٴبىر مۇشەسى بولعاندىعىمىز سەبەپتى، بارلىعىمىزدىڭ ىندەتتەن ساقتانۋ ـ تىزگىندەۋدە بۇلتارتپاس بورىشىمىز بار، قول جۋۋ، اۋا الماستىرۋ، ماسكى تارتۋ، توپتاسپاۋ سياقتى جەكەلىك تازالىق پەن الدىن الۋ، ساقتانۋ شارالارىن ۇزدىكسىز ساقتاۋ، ىندەتتەن ساقتانۋ ـ تىزگىندەۋ قىزمەتىنە قوسقان ەڭ پارمەندى قولداۋىمىز جانە ۇلەسىمىز بولماق.

(لەپتى لەبىز“ ايدارىنا ماقالا جولداۋ ادرەسى: xjrbplb@126 . com)

(باسى 1 ـ بەتتە)

دياگنوزى تۇراقتاندىرىلعان ناۋقاستار مەن اۋرۋ بەلگىسى جوق جۇقپالاۋشىلاردىڭ جاعدايىنا مۇقيات تالداۋ جاساپ، ەپيدەميولوگيالىق تەكسەرۋ جانە تەگىن انىقتاۋ قىزمەتىن زور كۇشپەن ورىستەتىپ، ٴبىر ادامنىڭ دا قاعىس قالماۋىنا شىنايى كەپىلدىك ەتتى، قازىرگە دەيىن جاناسقان 135 ادامعا شوعىرلى تۇردە مەديتسينالىق باقىلاۋ شاراسىن قولداندى.

تارالۋ جولىن كەسۋ ٴۇشىن، ٴۇرىمجى قالالىق جاڭا تيپتى ايدارشا ۆيرۋس وكپە قابىنۋ ىندەتىنەن ساقتانۋ ـ تىزگىندەۋ قىزمەتى قولباسشىلىق شتابى نازاردى ٴتۇيىندى ادامدار شوعىرىنا، ٴتۇيىندى ورىندارعا شوعىرلاندىرىپ، قاتاڭ باسقارۋ ـ تىزگىندەۋ شاراسىن قولدانىپ، نۇكلەين قىشقىلىن تەكسەرۋگە تيىستىلەردى مۇمكىندىكتىڭ بارىنشا تەكسەرىپ، كارانتيندەۋگە تيىستىلەردى مۇمكىندىكتىڭ بارىنشا كارانتينگە الىپ، ىندەتتىڭ ونان ارى تارالىپ ٴورشۋىن باتىل اۋىزدىقتادى.

ٴۇرىمجى قالالىق ىندەتتىڭ الدىن الۋ، تىزگىندەۋ ورتالىعى پارتيا ياچەيكاسىنىڭ ورىنباسار شۋجيى، مەڭگەرۋشى رۋي باۋليڭ بىلاي دەپ تانىستىردى: ٴۇرىمجى قالاسىنداعى قازىر دياگنوزى تۇراقتاندىرىلعان ناۋقاستاردىڭ، اۋرۋ بەلگىسى جوق جۇقپالاۋشىلاردىڭ بارلىعى شوعىرلى مەديتسينالىق باقىلاۋعا الىندى، ٴۇرىمجى قالاسىنىڭ ىندەت جاعدايى جالپى العاندا تىزگىندەلگەن، كوپشىلىك ۇرەيلەنبەسىن. قاتىستى تاراۋلار ۇڭگىتتى جاپپاي كۇشەيتىپ، ٴار ۇلت بۇقاراسىن عىلمي قورعانۋدى ويداعىداي ىستەۋگە جەتەكتەپ، ىندەت جاعدايىن دەر كەزىندە جاريالاپ، قوعام ٴجىتى نازار اۋدارىپ وتىرعان ىستەرگە ىرىقتىلىقپەن جاۋاپ قاتادى.

رۋي باۋليڭ قالىڭ قالا تۇرعىندارىنا مىنانى ەسكەرتتى: كۇندەلىكتى سىرتقا شىققاندا، ماسكى تارتۋدى، ٴسوز جوق، ەستەن شىعارماي، توپتالماي، قوعامدىق قارىم ـ قاتىناستا حاۋىپسىز ارالىق ساقتاپ، كەزدەسكەندە قول السىپاۋ، الەۋمەتتىك قۇرىلعىلار مەن بۇيىمدارعا مۇمكىندىكتىڭ بارىنشا جۋىماۋ؛ تۇرمىستا قولدى ٴجيى جۋىپ، ۇنەمى اۋا الماستىرىپ، جەكە باستىق قورعانۋدى جانە ورتانى تازالاپ، زالالسىزداندىرۋدى ويداعىداي ىستەۋ كەرەك. ەگەر تۇرعىندار دەنەسى جايسىزدانسا، دەر كەزىندە الەۋمەتتىك اۋماققا مالىمدەپ، قورعانۋ تالابىنا ساي تەزىرەك شيپاگەرگە كورىنىپ، اۋرۋ جاعدايىن جانە ەپيدەميولوگيالىق تاريحىن شىنايى مالىمدەۋى كەرەك. الەۋمەتتىك اۋماقتار، اۋىشالاۋ ورىندارى قاتاڭ باسقارىپ، قامتاماسىزداندىرۋدى جاقسى ىستەپ، اۋىشالاۋ شاراسىنىڭ ناقتىپ تياناقتانۋىنا شىنايى كەپىلدىك ەتۋى كەرەك.